

НУРАЛӢ ВАЛӢ

**МИЗОНИ
ЗИНДАГӢ**

Душанбе
2018

**Ба ҳамсабақ ва дӯсти азизу арчмандам
ҲОҶӢ ХУДОЙНАЗАР МИРЗОЕВ,
ки ин маҷмӯа бо мададаш интишор ёфт,
сидқан миннатдорӣ изҳор менамоем.**

ББК 84 Тоҷик 7-5
Н-46

Муҳаррир Наср Бобои Сарфароз

Нуралӣ Валӣ.
Мизони зиндагӣ (*маҷмӯаи шеърҳо*).
– Душанбе, 2018, 96 саҳ.

Нуралӣ Валӣ баробари иҷрои корҳои истеҳсоли ва таълими шогирдон аз энергетика, ба кори эҷодӣ машғул аст, ки заҳмату бедорхобиҳояш аллакай самар додаанд.

Шумо дар даст маҷмӯаи ҳаштуми шеърҳои уро доред, ки аз анвои гуногун – шеър, ғазал, маснавӣ ва рубоӣ фароҳам омадааст.

© Нуралӣ Валӣ, 2018

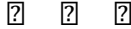

A decorative border with intricate floral and scrollwork patterns in the corners of the page.

Фасли аввал

САЙРИ ҒАЗАЛ

(Ғазалҳо)

Манзилу маъвои мо кардаст Яздон ин Замин,
То абад бояд, ки бошад он арӯ си нозанин.

Бо муҳаббат сабз мегардад ҳама нахли умед,
Водию дашту даман бояд, ки бошад дилнишин.

Модари ғамхори мо ӯ ҳастанд бо сидқу сафо,
Мислу монандаш набошад муъҷизаи меҳрофарин.

Қадри ӯ донист бояд сонати Хайрулбашар¹,
То Худовандӣ бигӯяд баҳри мо: сад офарин!

Одамиро хоки ҳосилхез пайдо кардааст,
Ҷамъи махлуқони оламро бувад мисли нигин.

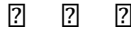
Бо футувват² зистан дар он бувад кори савоб,
К-аз бузургон аст ин ҳарфу зи Раббулоламин.

Хоки зархезаш диҳад ризқу фаровоне ба мо,
Нону обу ҳама тароватҳои бе чанду чунин.

Нуралӣ, рӯйиш бизанҷорӣ бо миҷғони худ,
Модари ғамхора бошад ҳама ваҷабҳои Замин.

¹ Хайрулбашар – ҳазрати Одам.

² Футувват – ҷавонмардӣ.

Наврӯ зӣ орояд Ватан бо мардуми кулли Ҷаҳон,
Хуршед з-ин ҷо сар кашад, зеро варо ин ҷо макон.

Ҳафт «син»-у ҳафт «шин» рӯи хон, нишон аз
хурамӣ.
Наврӯ з чун ояд ба дар, пайдо ба мулки тоҷикон.

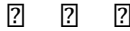
Ҷони дигар гӯё ато бинмуда Яздон бар замин.
Сарсабзу хуррам гаштааст, бинӣ, ҳама марзу макон.

Фирдавс гӯё ин замон рӯйи замин кӯчидааст,
Зӯри наве пайдо шуда бар ҷисми ҳар як нотавон.

Дар ҳар қадар дар ҳар ваҷаб садрангии олам нигар,
Дунё ҷавонӣ мекунад аз доди Рабби меҳрубон.

Булбул зи шохи гул дигар рӯзу шабон ово кунад,
Зеро ки дар ҳар як қадар боғ асту зебо бӯстон.

Мурғ он ба тарфи ҳар чаман беист хушхонӣ кунанд,
Ҳар пуштаву боғ у чаман маъво шуда бар ошиқон.

Чу дур аз сарзаминӣ, ки варо номаш Ватан бошад,
Гулистон гар бувад ҷоят, парешон рӯ ӯ тан бо-
шад.

Нафас кай метавон дар сина ту оромтар гирӣ,
Агар ту дар ғ арибию ҳушу ёдат Ватан бошад.

Ба бӯй гул агар ки булбули хушхон наво дорад,
Фиғ он аз булбули шӯ ридаи дур аз чаман бошад.

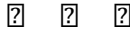
Забони модарӣ гар гум кунӣ, гумкардаи хешӣ,
Кучо дидӣ чунинҳоро сарвари як анҷуман бошад?

Бувад ҳар манзили вайрона хуррамхонаи чуғ зон,
Агарчи кушки Маҳмудӣ ва ё шоҳи Яман бошад.

Забони шиква бар сӯи фалак дигар чӣ бикшой?
Зи бархе шӯру шар, аз дигаре мушки Хутан бошад.

Зи дасти интизорӣ нури дида мешавад барбод,
Падар мехост шоҳи Мисри ӯ андар Ватан бошад.

Кунад ҳубби Ватан ҳар бандаро муштоқ и дидо-
раш,
Каси дур аз Ватан чун ҷисми сарди бекафан бошад.

Назди меҳ монат нахуст бояд намакдон оварӣ,
Бо ҳ амин корат ба худ ту шуҳ рату шон оварӣ.

Пайрави ту гаштааст фарзанд, шукре боядат,
Бар ҷ аҳ они фонӣ гӯ ё марди майдон оварӣ.

Нам-нами борони найсонро ба худ андак мадон,
Беҳабар монӣ аз он, ки шӯ ру туғ ён оварӣ.

Беғ амӣ з-имон ҷ удо месозадат, ҳ ушёр бош,
Чун ҷ амоат боядат, ногуфта имон оварӣ.

Корвонро ҳ ифз кардӣ, мақ садат ҳ осил шавад,
Ҳ ам зи Ҳ инду ҳ ам зи Чин моли фаровон оварӣ.

Ризқ ро бояд, ки бо заҳ мат биёбӣ эй ахӣ¹,
Хайр ту, бегуфтугӯ, он дам бари хон оварӣ.

Чун саҳ ар ояд, мисоли дигарон дилшод бош,
Бар гулистон рав, ки то гулҳ ои хандон оварӣ.

Нуралӣ, ҳ амранги ҷ амъият бизӣ, мағ рурӣ
чист?

Хоксорӣ кун, ки гӯ ё зевари кон оварӣ.

¹ Ахӣ – бародар (лафзи арабист)

❓ ❓ ❓

Ҳарфи ноҷо талх созад дар даҳ онат қ андро,
Нашнавад гӯши каре аз як ҳакиме пандро.

Бош эмин, аз хамӯшиҳои ин чархи фалак,
Дар фишори сели дарё нест тоқат бандро.

Нафс кай дидӣ ниғаҳ бон шуд барои як саре,
Тарсу ваҳм аз гург бошад доимо гӯспандро.

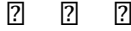
Чоҳ канро ҷой бошад, зери чоҳе, ки канад,
Дерсолие наёбӣ, сози ҳамадам фандро.

Наҳл мегирад амал аз обу хоку решааш,
Нест селобе кунад вайрон тавономандро.

Ғафлати умр аст гӯянд аз сафедиҳонишон,
Байни сад озурда ҷонабвад яке хурсандро.

Маҳфиле, ки нест ҷоят, нози меҳмонӣ макун,
Бар сухан мушкил бувад дарёфтани пайвандро.

Бохабар шав, Нуралӣ, аз олами маънӣ мудом,
То ки ёбӣ соате ту сози хушоҳангро.

То нагӯяд лаб сухан, бикшода дандон кай шавад?
То нарезад ашк шабнам, субҳ хандон кай шавад?

Домани саҳро бигирад ҳар ки, Маҷ нунаш махон,
Дев гар ангуштарӣ ёбад Сулаймон кай шавад?

Буздилонро дар камар шамшер чун ояд ба кор,
Оҳани зангора бе сӯҳон урён кай шавад?

Рафтани мо бар фано бошад зи бас фарзи яқин,
Чарх аз ин кирдори худ боре пушаймон кай шавад?

Нест ошиқ, он ки менолад тамоми рӯзу шаб,
Мӯрҳиммат миннате баҳри Сулаймон кай шавад?

Ошиқ и девонаро панди бузургон баҳри чӣ?
Бе дуои пир моро мушкил осон кай шавад?

Аз ҷавобак он чӣ мегирӣ, ки бар кӯҳ гуфтаӣ,
Ҷисм бар пирӣ расад, дигар қавиҷ он кай шавад?

Оби дарё, Нуралӣ, аз чашма гирад ибтидо,
Ризқ чун гардад адо, пурнеъмате хон кай шавад?

❓ ❓ ❓

Бегунаҳ ки нестем, пас, айб пӯ шидан чаро?
Бар сари ҳар айбгӯе пас хурӯ шидан чаро?

Бегунаҳ рӯйи ҷаҳон ман кас надидам ҳеҷ гоҳ,
Руйи деги бегуноҳ он пас бичӯ шидан чаро?

Тифл карда хокбозӣ, баҳра ҳосил мекунад.
Баргу бори навниҳ оlero дурӯ шидан чаро?

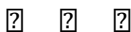
Маснаду дорой дорӣ, аз гадо ғофил мабош,
Бо намоиш пеши ҳар кас бода нӯ шидан чаро?

Умри одам мисли гул рӯзе ҳамегагардад хазон.
Бо кару фар ин қадар шоҳона пӯ шидан чаро?

Хуфтагони хок, аз мо як дуъое интизор,
Бо такаббур аз бақар пас шир дӯ шидан чаро?

Аз табар пурсид бояд охири кори шаҷар,
Вазъи ҳол ором бошад, пас сурӯ шидан чаро?

Қадри шеъри Нуралӣ дар пеши ноқис ҳеҷ нест,
Чуръаи май бо каси девона нӯ шидан чаро?!

Мо нигоҳ сӯи фалак бо чашми ҳайрон мекунем,
Ҳамчу булбул гӯиё сайри гулистон мекунем.

Сайди матлаб мекунему ком кай ҳосил шавад,
Орзу боғи Ирам, муҳри Сулаймон мекунем.

Дар фазои беҳудуди ишқ гарди раҳ наем,
Ҳамсабақ худро ба Қайсе дар дабистон мекунем.

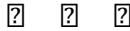
Акс дар оина дида, сар ба гардун мезанем,
Лек сад ободиро бо даст вайрон мекунем.

Хирманат хирвор мегардад, бипошӣ дон агар,
Нони касро мехӯрему раҳна бар хон мекунем.

Меравад аз даст моле, мехӯрем афсӯсҳо,
Рӯзи умри хеш баъди шом поён мекунем.

Ашки ғам аз дида резад чу борон бар замин,
Бо надомат даст он гаҳ сӯйи кайҳон мекунем.

Кори имрӯзи шавад аз рӯзи дигар бештар,
Соилему ҳамтабақ худро ба султон мекунем.

Ту дар рӯйи замин медонӣ, меҳмонӣ,
Агар Ҷамшедӣ ё худ Нӯҳи тӯфонӣ.

Машав мағ рур ту бо симузардорӣ,
Ба ҷуз фармуди Ҳақ дорад пушаймонӣ.

Ҳазорон бор дидӣ гӯри тангу тор,
Бидон, дар ҷумла ободист вайронӣ.

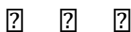
Кучо шуд Одаму момои мо – Ҳавво?
Кучо тахту кучо мӯҳри Сулаймонӣ?

Ба некумардумон шав гарди домоне,
Ба умрат мерасад з-ин кор рахшонӣ.

Кучо ақ лат, чӣ пӯшӣ хилъати дебо,
Амал фарқ аст инсонро зи ҳайвонӣ.

На море шав, ки бар дод одамон орий,
Нагӯ яндат, ки ту Заҳҳоки моронӣ.

Бигир, ай Нуралӣ, ту домани Яздон,
Басе хуш бошад аз пастию нодонӣ.

Гарчи солорам, бароят дидагирёнам, падар,
Лавҳаи санги мазорат боз ҷуёнам, падар.

Рафтанат бар тифлии мо буд тире пурҷафо,
То кунун аз талхии марги ту нолонам, падар.

Ҳар шабе то рӯз қалбам рӯйи оташпора буд,
Як назар бинмо, бубин, бо қалби бирёнам падар.

Соя бар сар будию тири фалахмонат расид,
Рафтию, то ҳол ман дар банди зиндонам, падар.

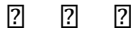
Ҳар гаҳе гирам қалам, то васфи ту иншо кунам,
Гӯиё «монад зи гап», ки лолу ҳайронам, падар.

Гаштай хомӯш, дунё ҳам хамӯши дигар аст,
Ин манам якумрӣ баҳрат зору нолонам, падар.

Ҳеч гаҳ селоби ашқамро набошад интиҳо,
Ман яке ғамкуштаи он шоми ҳиҷронам, падар.

Ку насиҳатгар, ки дигар панду ҳикмат бишнавам,
Сайди бисмилгаштаи дар қайди армонам, падар.

Ҷои кам гаштан фузун гардидааст ғамҳои дил,
Рӯзгоронро ту будӣ Шеди рахшонам, падар.

Дар фироқ ат, модари Ч он, доғ дорам дар Ч игар,
Будиву ман шод будам, то фалак месуд сар.

Бе ту акнун ман ғ арибу бенаво гардидаам,
Ҳоли зори хеш кай гуфтан тавонам мухтасар.

Сад муаммо дорад ин чархи фалак, накшуд, кас,
Қасди худ гирам зи ӯ, аз нолаи ман гашт кар.

Чашми ман ду чашма гашта дар фироқ ат, модаро,
Сӯйи Ч айхун меравад, селоби ашкамро нигар.

Бе ту сарсонӣ маро ҳ амсони Маҷ нун кардааст,
Ҳаҷ ри ту, бурдаст манро бар хаму кӯ ҳу камар.

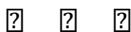
Нӯ шдору ҳ ам надорад, ҳ еҷ бар ман манфиат,
Ҳамчу заҳ ре мешавад андар гулӯ ҳ алвои тар.

Тиращаб гаштаст рӯ зам аз ғ ами бисёри ту,
Гӯ иё аз баҳ ри ман шоме намегардад саҳ ар.

Неъмате будӣ бар рӯ и хони ман шаҳ динмисол,
Нони рӯ и хонам акнун талхтар шуд аз кавар.

Мондаӣ лахти Ч игар танҳ ову уқ бо рафтаӣ.
Баъди ту дурӣ надорад баҳ ри ман вақ ти сафар,

Ҳар чи ман хӯ рдам ғ аматро, боз афзунтар шавад.
Чунки серӣ нест аз ту, модаро – кони гуҳ ар!

Навбат расад ба мову ба зулмат сафар кунем,
Худро ба шаклу сурату ботин дигар кунем.

Бар гул нигар, масту хуморест дар Замин,
Болишт хишт гардаду худ хоки тар кунем.

Бе доғ лола ҳеҷ нарӯяд ба даҳри дун,
З-ин доғ бо чӣ хеш ба дунё сипар кунем?

Киштинишаста маҳв бигардад зи мавҷи баҳр,
Нӯҳи набӣ кучост, ки рафъи хатар кунем.

Бо некӣ метавон ба ҷаҳон ҷовидон бизист,
Мантиқ чист, хеш ғуломе ба зар кунем?

Гӯяд, фулон зи дори ҷаҳон гулбасар гузашт,
Дар умр беҳ буда зи ҳар бад ҳазар кунем.

Ҳар рӯзи рафтаре бишумар рӯзи рӯзгор,
Натавон, ки умри рафта зи нав мо ба сар кунем.

Ай Нуралӣ, ба олами маънӣ сафар намо,
То панду ҳикмате зи ҳакимон зи бар кунем.

❓ ❓ ❓

Шамъ пеш аз марги худ як лаҳза равшантар шавад,
Ҷисми шабнам ҳама фаро аз шуъла дар Ховар шавад.

Ташналаб асло набинад чашмаи Оби бақо,
Ҷустӯҷӯяш доимо доимо бар дӯши Искандар шавад.

Умри одам-тӯъмаи исиёни баҳри зиндагӣ,
Киштии бишкоста байни об кай беҳтар шавад?

Устунҳои умри касонро меҳӯрад макру ҳаё,
Ҳилаву фанди фалак ҳар соат афзунтар шавад.

Зинсаборо, аспӣ худ маҳмез то кай мезанӣ?
Ашки чашми мардумон чун абри тори сар шавад.

Май даме осуда гарчи созад аз вазъи ҷаҳон,
Синаи пурдоғи оламро кучо испар шавад?

Ҳар баҳори умри одамро хазон думболааш,
Ҳеч медонӣ, ба уқубо пурсиши дигар шавад?

Заҳри занбӯри фалак бас талхӣ дорад, Нуралӣ,
Эҳтиётро гар насозӣ, он чу як наштар шавад.

❓ ❓ ❓

Назира бар ғ азали Сайидо

Нест з-аввал додарони хонадон аз ҳам ҷудо,
Мекунад теғ и забоне обу дон аз ҳам ҷудо.

Ойина зангор гирад, гуйӣ рӯ гардон шавад,
Беҳ, ки бошад кулбаҳои додарон аз ҳам ҷудо.

Аз нами борони найсон муғ ча мегирад амал,
Баргу гулро мекунад боди хазон аз ҳам ҷудо.

Баста маҳмил корвоне мекунад азми сафар,
Назди манзил мешавад бо сорбон аз ҳам ҷудо.

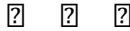
Осиёро қисмати бедонагӣ вайрон кунад,
Одаму ҷаннат кунад Иблис ба дон аз ҳам ҷудо.

Дона чида, мурғ и ғофил роҳ бигирад сӯи дом,
Шуд ҳадаф пайдо, шавад тиру камон аз ҳам ҷудо.

Мизбон бар назди меҳмонаш намақдон оварад,
Чашми ҳорис мекунад нонро зи хон аз ҳам ҷудо.

Тиннати бад ҳар кӣ дорад, вогузораш бар Худо,
Мекунад неку бадашро дар мизон аз ҳам ҷудо.

Мерасад рӯзе, ки аз айём меояд нидо:
Во дарегу ҳасрато, шуд тан зи ҷон аз ҳам ҷудо.

Ишрат ҳамакунӣ, ғами фардо намехӯрӣ,
Худбинӣ мекунӣ, ғами дунё намехӯрӣ.

Фикри гуҳар туро лаби дарё ҳамабарад,
Лоёб карда, чун ғами дарё намехӯрӣ?!

Ҳар дам ту пешпо хӯрӣ бар садди ночизе,
Як бор ғам зи оқилу доно намехӯрӣ.

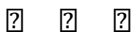
Аз ростӣ қимобию қач меравӣ мудом,
Як лаҳза ғам зи кори сару по намехӯрӣ.

Оғоз гар надидӣ, надонӣ ниҳояте,
Ғамҳои саршикастани ноҷо намехӯрӣ.

Гардан ту ҳам накардӣ ба пеши падардаме,
Ташвиши рӯзи ҳашр ту асло намехӯрӣ.

То кай ба доми иблиси малъун ҳапетайӣ?
Аз луқмаи ҳалолу мубарро намехӯрӣ.

Пеши Худой рӯзи шумар чун диҳӣ ҷавоб?
Маҳфист сирри ту ғами пайдо намехӯрӣ.

Бо шикоят гумбади даввор дигар кай шавад?
Тирамоҳ он бигзарад, з-он баъд фасли дай шавад.

Косаи навбат дар ин дунё ба ҳар як мерасад,
В-аз аҷал рӯзе расад, ки ҳар даҳон пурмай шавад.

Кам касе бо нафси худ дар ҷанг меояд бурун,
Устухон се сағ бубинад, мову ту, ҳам вай шавад.

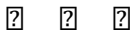
Нест инсоне, ки бо шодӣ саросар метапад,
Ғусса чун ояд ба дар, такрор пайдарпай шавад.

Одамӣ ҳам мисли булбул мекунад доим наво,
З-ин ҳама нолидан ӯ андар найистон най шавад.

Ақл, агар дорад касе, пеши бузургон-мунфаил,
Даст, гарчи хеш гирад, ҷорӣ аз рӯ хай шавад.

Дон, яқин, шаккоқӣ бошад бозие бо думби шер,
Оқибат чун бар сар ояд, сӯй ту «ҳай-ҳай» шавад.

Бо шикоят гумбади даввор дигар кай шавад,
Тирамоҳ он бигзарад, з-он баъд фасли дай шавад.

Айби ёрон рӯ ба рӯ гуфтан агарчи наштар аст,
Ҳар қадар ки зуд гуфтӣ, он дучандон беҳтар аст.

Айби мардон гуфтаанд, гарчи ҳаме пӯшида беҳ,
Қоилӣ бар айби худ кори ҳаме шери нар аст.

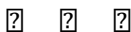
Беҳирадмардум надорад ҳеҷ аз Маҳшар ҳазар,
Одамият ҳам ҷавонмардӣ ҳисори дигар аст.

Оҳи модар пора созад ҷавҳари шамшерро,
Он Яди байзони Мӯсо гӯйӣ нуре бар сар аст.

Дур аз ҷону танат васвоси шайтон кун, писар,
Сокини мулки ғазабро теғи хунхӯр дар бар аст.

Тоҷи мебахшад адаби шоҳи ғарибафтодаро,
Дар мизони зиндагӣ неки ҷуҷи зар аст.

Ахтари умед ҷӯяд Нуралӣ дар Қаҳқашон,
То биёбад, сарнавишташ дар кадомин дафтар аст.

Ишқ и оламсӯ зро парвона устодӣ кунад,
Шуҳ раташ ғ улғ улфикан дар кӯ ҳу дар водӣ кунад.

Чашми дил чун кӯ р гардад, дидаи бино чӣ суд?
Дар назар ҳар тирадилро кунда шамшодӣ кунад.

Пир гардад мардум, афсусӣ чавонӣ мехӯрад,
Вақт чун беҳ уда фавтад, қалб ношодӣ кунад.

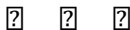
Одамиро омаду рафтан ба олам як дам аст,
Меғудозад, лек пинҳон, нози пӯлодӣ кунад.

Ризқу рӯзӣ додааст Яздон ба ҳар кас бетамаъ,
Нафси худро одамӣ бар ҳар чизе ҳодӣ кунад.

Нафс метарсад зи ақлу куҳама касро хирад?
Бояд ӯ андеша ронад, лек худ бодӣ кунад.

Рафтани норафтани по дил ҳидоят мекунад,
Пурфутувват умри худро сарф бо родӣ кунад.

Қадри ҳарфи Нуралӣ, эй ҷони ширин, қиммат аст,
Гар бидонӣ қадри он, аз ҷону дил шодӣ кунад.

Офтобӣ ё парӣ ё ки малоик ё башар?
Қомати ту чун алифе ё ки гӯям найшакар.

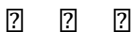
Ром кардан кай тавон ду чашми Ҷодуи туро,
Меҳрубон ё оҳанин – ғ оратгарӣ хуни Ҷигар?

Ман ба боғ ат, нозанин, дидам баҳ ору дай ҳама,
Орази тобони ту Хуршед гӯям ё Қамар?

Мехиромад сарви симини ту дар пешам ба ноз,
Чашми шӯрангези ту шоме бигӯям ё саҳар?

Охир, эй сарви равон, бинмо ба сӯи мо назар,
Ё ки орад ҳар нигоҳ ат аҳли оламро хатар.

Нома кардам борҳ о, як бор нашнидам Ҷавоб,
Беҳ тараш, эй Нуралӣ, бинмо ту ҳарфат мухтасар.

Чӣ парво мекунад он кас, ки ёри маҳчабин дорад,
Чавинро кам хӯрад он кас, ки нони гандумин дорад.

Нагардӣ ҳеҷ гаҳ эмин зи заҳру офати дунё,
Фалак рӯзу шабон неше ба зери остин дорад.

Чу зарби тешаи Фарҳод бишнидӣ, яқ инан дон,
Ба зери чархи худ Яздон басе саҳронишин дорад.

Бичӯ дурӣ аз оне, ки зиёни дигарон хоҳад,
Ба сурат мисли гул хандад, вале дар сина кин дорад.

Зи марги дигарон хушҳолӣ кори пасти пастон аст,
Чу андар сина зангор аст, хислат инчунин дорад.

Зи ҷамъият намебояд, ки умре дар канор оӣ,
Ки соҳибхирмане доим назорат хӯшачин дорад.

Ту аз рӯзи ба сар мебурдаат фардои худро бин,
Каму бешат ба рӯзи ҳашр Раббулоламин дорад.

Мазан писханд бар оне, ки ӯ дорад ҳазор иллат,
Кучо аҳли башар танҳо сари ӯ нозанин дорад.

Бигуфтам панди оливу насиҳатбишнаве набвад,
Садо н-ояд зи як дасте, дигар чун дар камин дорад.

❓ ❓ ❓

Зери ҳар бори гарон, медон, хатар пайдо шавад,
Хушк шуд чун шохи тар, даррав табар пайдо шавад.

Нахли тар аз решаи худ доимо созад амал,
Хислати ҳар як падар андар писар пайдо шавад.

Гар бубинӣ ранги зарде, аз қазоят ёд кун,
Сурхиҳои чеҳраи кас аз ҷигар пайдо шавад.

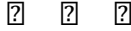
Аз хамӯшии фалак, эй ҷони ман, офил машав,
Эмин аз абри сияҳ шав, беҳабар пайдо шавад.

Шаҳд ҳоло меҳурӣ аз хони занбӯри асал,
Наштаре дорад, ки рӯзе дар камар пайдо шавад.

Ҳирс офил кардааст мурғ он зи сайёди камин,
Тири ҷаррораш вале дар болу пар пайдо шавад.

Зиндагонӣ меравад бо роҳи пуршебу фароз,
Нек бошад, гар чу Хизри ҳамсафар пайдо шавад.

Аз гузашти рӯзгорон, Нуралӣ, панде бигир,
Ҷустуҷӯ дарё намо, рӯзе гуҳар пайдо шавад.

Ҳаст гулро ҷони дар каф аз хазон,
Хор дорад базми пирӣ дар миён.

Кай дарозо кард рӯзи ҳафтаре?
Шир кай битвон равад бар пистон?

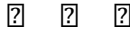
Кай зи пастӣ бинӣ ту кӯҳи баланд?
Кай расӣ бар рӯйи бом бе нардбон?

Мушкил аст бар мулки маъниҳ о сафар,
Рамма бар кӯҳ кай барояд бе шубон?

Ихтиёратро инон – қабзи фалак,
Мо дар ин дори дудар чун меҳмон.

Сайд аз сайёди худ дар ғафлат аст,
Оқибат сайде намеёбад амон.

Гар туро бошад Сулаймонӣ нигин,
Оқибат дар хок хоҳӣ шуд ниҳон.

Оҳани зангори ту шамшери бурро кай шавад,
Панд гар кас нашнавад, марди мубарро кай шавад?

Маҳфили ушшоқ равшан мекунад булбул ба боғ,
Булбуле дар базми чуғ зон маҷлисоро кай шавад?

Мурғи афлатмонда осон мефитад бар чанги боз,
Бо умеди боли дигар рӯ ба саҳро кай шавад?

Тарҳ гашта қисмати ҳар одам аз рӯзи Мисоқ,
Тоҷ дорад ҳар кӣ дар сар, шоҳи Доро кай шавад?

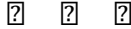
Ҳеч подорӣ надорад санг дар болои санг,
Тобиши шамсе набошад, санг хоро кай шавад?

Ранги рӯ осон рабудан, занги дилро мушкил аст,
Сина гар санг аст, дил хуш зебу оро кай шавад?

Сели дарё метавон бо мурдахоке банд кард,
Мурдадил маҳбуби маҳфил, суҳбаторо кай шавад?

Бар ятимон Ҳақ бубахшад ризқ аз рӯзи аласт,
Нест гар завқе ба дил, коре дилоро кай шавад?

Нуралӣ, то бар саманди маънӣ мегардад савор,
Бе дуъои Насри Бобо уҳдабиро кай шавад?

Ба сӯ рохе мабар дастат, бидон, ки бас хатар дорад,
Бигӯ розат ба он ёре, ки аз дилҳо хабар дорад.

Ба сурат вола гашта, асли одамро чӣ медонӣ?
Най ғ аввос, кай донӣ, кадом баҳре гуҳар дорад?

Зи молу ганҷи дунёӣ вафодорӣ чӣ мечӯӣ?
Намо бунёди имонат, сари мизон самар дорад.

Чаро бозор мекобӣ, дар он ақле ба савдо нест,
Нишин бо бихраде, ки аз ғами инсон хабар дорад.

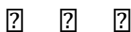
Магас бар мор чун биншастааст, дурӣ бичӯ аз он,
Ба зоҳир мисли булбул гарчи ӯ ҳам болу пар дорад.

Надидам кӯрдилро ҳеҷ гаҳ номусу нанге ман,
На ҳар як ошиқе монандаи шере ҷигар дорад.

Чаҳон аз мо напӯшад, мо аз ӯ ду дида мепӯшем,
Падар осуда дар хок аст, агар некӯ писар дорад.

Дуои волидон фарзандро баҳти накӯ бошад,
Писар як ҷонвар бишмар, падар беруни дар дорад.

Ба фарзандони ноқ обил, дуое аз падар ҳайф аст,
Зи ҷӯ як қ атра обе бар дарахти бесамар ҳайф аст.

Ҷавоне, ки насозад тӯ тиё хоки раҳи модар,
Зи модар аз барояш як нигоҳе аз ҷигар ҳайф аст.

Падар гар боғ бон, фарзанд мебошад самар онро,
Ба шохи бесамар, файзе зи хуршеди саҳар ҳайф аст.

Писар то пурҳунар гардад, падар хуни ҷигар гардад,
Писар дар фикри зар афтад, барои ӯ падар ҳайф аст.

Намуд Яъқубро аз дида маҳрум интизориҳо,
Намедонӣ агар ту ин адаб, номи падар ҳайф аст.

Бувад фарзи як ин, ки волидонатро фано ояд,
Дуоят аз падар набвад, туро нори Саҳар ҳайф аст.

Зи беадлӣ агар соҳиб шавӣ ту ними оламро,
Ба сар тоҷи зару ганҷина, ханҷар бар камар ҳайф аст.

Зи дарёи маонӣ Нуралӣ гаштаст барҳӯрдор,
Касони кӯрдилро боғи маъниҳо сафар ҳайф аст.

❓ ❓ ❓

Ҳиммати мардӣ надорӣ, дур аз мардон бизӣ,
Мард агар хоҳӣ шудан, дар хизмати мардон бизӣ.

Ин фалак бо сад забоне ҳарф мегӯяд ба ту,
Тарҷумоне гир бо худ ё ки дар зиндон бизӣ.

Қадри бемор он ҳамедонад, ки худ бемор буд,
Ғамбадилро ёр шав, монандаи дармон бизӣ.

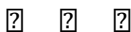
Нони кас хурдӣ, намакдонаш мудоман пос дор,
Донӣ, фарзи айн дорӣ, дар адои он бизӣ.

Чун сапедӣ дидӣ дар мӯ, бош ҳар соат баҳуш,
Бар сари нафсат ҳамеша ҳамчу як султон бизӣ

Дар фазои ишқ бо гарду ғубор олудай,
Ҳамсафар бо Қайс бошу дар ҳамон паймон бизӣ.

Ноумеди ашкрезон кай дари Чаннат равад?
Бар дари умедҳои Равзаи Ризвон бизӣ.

Бар сари кас ҳар чӣ ояд, пургуноҳӣ собит аст,
Нуралӣ, ҳар ҷо ки бошӣ, ҳамаҷаи ёрон бизӣ.

Пур бигӯй, ёбӣ душман бешумор,
Пас, гила аз душмани Чонат мадор.

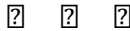
Чор ишкелат бидод Яздон дуруст,
Ҳеч миқ доре ту нашносӣ ба кор.

Ҳамнишин гардӣ чу бо аҳли хирад,
Мешавад маълум, туй гул ё ки хор.

Дур шав аз Иблису з-иблиснамо,
Роҳи худро доимо ҳамвор дор.

Гар суҳан мегӯй, меъёраш бидон,
Пур магӯй ту, карда мардум интизор.

Бохирад ибрат зи нодонон гирифт,
Менашав уштур, ки бандандат маҳор.

Ту нодонию афсӯ со, ки худ доно ҳамедонӣ,
Яқ ин, гумкардароҳе дар фусуни деу шайтонӣ.

Чу бар саҳват шавӣ қоил, хатои хештан донӣ,
Ҳамедонам, ки аз худ кардаӣ ту панди Луқ монӣ.

Забонат кибзу туҳмат мезанад бар бандаи хокӣ,
Таманно мекунам, рӯи ҷаҳон ту безабон монӣ.

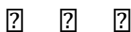
Ба маҳфил гар туй, шамъаш яке хомӯш мегардад,
Зи кори носазо ҳаргиз намесозӣ пушаймонӣ.

Барои панду ҳикматнӯшӣ қулфе дорӣ бар сар ту,
Набишнидӣ, намедонӣ ту оятҳои Қуръонӣ.

Бино созӣ агар умре ту кушку ҳавлию долон,
Намеёбӣ дар он манзил ту гӯё хадрайҳоне.

Дилат чун раҳнамоят мисли чоҳе сарду торик
аст,
Қимобӣ аз адаб, балки ту як ғӯли биёбонӣ.

Бидон, ки Нуралӣ ҳарфи хушат асло намегӯяд,
Азеро муртаде будӣ, чунин якумрӣ мемонӣ.

Туро мегӯям, эй марди муслмон,
Аз имон доимо нахле ту биншон.

Равад умри азизи кас шитобон,
Нагардад бозпас, инро ту медон.

Намо шукронаи даргоҳи Яздон,
Зи гил руйёдааст баски туро он.

Ба ту бахшидааст ӯ гӯшу чашмон,
Касонро гӯш дору, хон ту «Қуръон».

Дами мавлуд агар будӣ ту гирён,
Валекин волиду волида хандон.

Барои қатрае шире зи пистон,
Ба модар додаӣ озор чандон.

Туро шире бидод, ки гардӣ инсон,
На балки хунхуре чун ваҳшӣ – ҳайвон.

Будӣ андар қатори нотавонон,
Натонистӣ магас ронӣ ту, ай чон.

Худоро то ту бишносӣ, як ин дон,
Тайиба хон, ки бошад асли имон.

Ба тоат умри худро сарф гардон,
Ки рӯзи рафтанат гирианд чандон.

❓ ❓ ❓

Дар баҳ орон гар накиштӣ, чун хӯ рӣ вақ ти хазон,
Бигзарад пурғ усса умрат, чист ёди ҷовидон.

Роҳи селоби фано кай метавонӣ банд кард?
Уқ да бо нохун кушояд, аз чӣ зӯри бекарон?

Дур аз дарё бирав, то мавҷ ҳушат нагсалад,
Ҳар кучо киштии Нӯҳ набвад, ки дорад соябон.

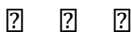
Дил ғ амин бошад агар, ашке сабук гардонадаш,
Сӯи уқ бо мо равон аз доми марги беамон.

То абад сарве намонад қ омати аҳли башар,
Печутоби зиндагонӣ мекунад қ омаат камон.

Оташи рашку ҳасад дар интиҳо гулхан шавад,
Ҳуш бар сар кун, аз ин афъоли бад гу: Ал-амон!

Ҷангу ҷӯши ибни Одам сар ба сар дунё гирифт,
Баҳри чӣ ҷанг оварӣ, ки сулҳ ояд баъди он.

Ҳарфи нохуш ҳеҷ гоҳе зеби як маҳфил нашуд,
Дурри макнун ҳарфи хуш бошад, аз он орӣ мамон.

Чун расад фасл хазон, аз гул наместонад асар,
Зеб ҳар ангуштро медиҳад дурру гуҳар.

Шомгоҳ он шамъ буд чун маҳфилоро назди мо,
Субҳи содиқ эътибор ӯро наместонад дигар.

Кай тавонад чуғ з кардан ҷилваи товусро,
Дар қатори мурғҳо бошад, ки дорад болу пар.

Қомати хамгаштаи пирон мададгорӣ кӣ шуд?
Муттақо фарзанд беҳ бошад, агар ӯ пурҳунар.

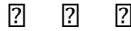
Дидаи қалби касон бо сурма равшан кай шавад?
Дӯстдоранд оқилон бурёзи тахта бештар.

Умри худ бишмар ғанимат, ҳеҷ барбодаш мадеҳ,
Меравӣ рағми адӯ, ханҷар бигирӣ дар камар.

Нақши пойи мӯр дидан дар шакар осон кучо?
Некӣ мебошад ҳунар, дар ин ҷаҳони даргузар.

Камхирад дар маҳфиле болонишинӣ кай кунад?
Шишаи холӣ зи маҳфил мешавад беруни дар.

Чархгардон аст, дорад созу оҳанге ба худ,
Нуралӣ шуд бепадар, лек аз Худо будаш хабар.

Чу доне бар замин корӣ, туро ҳосил ҳамон бошад,
Вале дар одамият ин муаммо дар гумон бошад.

Ғизо гиранд гар аз хок ҳайвону набототе,
Вале олам зи одамҳо ҳамеша дар фиғон бошад.

Паи ғам шодӣ ояд, баъди зулмат равшаноӣҳо,
Бидонад ин қавоид ҳар кӣ, доим шодмон бошад.

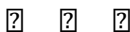
Чу вақти ишрате дорӣ, ба фардо ҳеҷ магзораш,
Ки медонад, ки фардо вақт дар қисмат чи сон бошад.

Ҷаҳон аз мо на пӯшад чашму мо пушем з – ӯ доим,
Агарчи пуштибони ҳар як Исои замон бошад.

Ба мои ошиқ и дунёи дун як дам вафое нест,
Чун дил бандем бо ӯ, оқибат зулми гарон бошад.

Бувад гар одамиро меҳру шафқат расми инсонӣ,
Бубояд донад ӯ, ҳарфи даҳон тири камон бошад.

Чу дарё рӯзгорон асту умқашро намебинӣ,
Ҳама қору амал, эй Нуралӣ, бар Ҳақ аён бошад.

Ба худ дорад агар шахсе кару фар,
Ду дида кӯр дорад, гӯши дил кар.

Зи даҳри дун хабар нокас надорад,
Ба дасташ заҳр дорад, низ шаккар.

Ҳама нохондамеҳ мони чаҳонем,
Биронад ӯ замоне берун аз дар.

На ҳар мурғе пари парвоз дорад,
Рабояд чуғз мушу дорад ӯ пар.

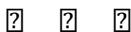
Ба чашми сарбубин марди хирадро,
Ба чашми дилбубин динат саросар.

Агарчи сарв дорад сарфарозӣ,
Табар ояд, шавад яксону абтар,

Даме ки дил тапад чун моҳӣ беоб,
Сафар дорад, бидон, бар мулки дигар.

Мизон дорад, забар ҳам зери олам,
Ба рӯзон Шамсу шаб Моҳи мунаввар.

Худову худ шиносӣ, панд хонӣ,
Насиҳат, бар масал, бошад чу гавҳар.

Ҳар кӣ дорад симу зар, ҳардамхаёли мекунад,
Гаҳ талаб аз Хизрӯ Оби зулоли мекунад.

Қалби тифлон сирри пинҳонро намедорад панаҳ,
Ноз назди волидон аз хурдсоли мекунад.

Чархи гандунрову хоки тираро диди вафо?
Монда ҳайрон, ҳар касе аз худ саволе мекунад.

Дорад офӯши кушода марг доим сӯи мо,
Чон ситонад, гӯйи дӯш аз бор холи мекунад.

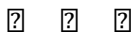
Нотавонро даст гирӣ, раҳм бар худ мекуни,
Чун Сулаймон мӯр бинад, лоуболи мекунад.

Дӯст миръоте набошад, пас чӣ суд аз буданаш?
Зоғ ҳам гоҳе ба худ товусболи мекунад.

Чун ҷигар тафсон бигардад, тоси норе як пул аст,
Кирмаки пал дам ба дам раҳмат ба шоли мекунад.

Гул хазон шуд, хор гаҳ бо ёди булбул метапад,
Нахли бебар ҳам гаҳе ширинхаёли мекунад.

Он, ки гӯяд ишқ и хубони мояи умри ман аст,
Бӯсаборон дидааш кун, фикри оли мекунад.

Ҳазор афсӯ си он тифлон, надонад қ адри тифлиро,
Дареғ и мардуме, гум кардааст қ утти Ҳ алолиро.

Бувад айёми тифлиро башорат лаҳ зае чандон,
Ба пушти даст мезад Ҳ ар даме нақ ши уболиро.

Зи санги даст гарчи ёбад ӯ як лаҳ зае шодӣ,
Вале алво Ҳ амедонад ба худ ӯ шуғ ли лойиро.

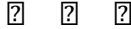
Саломат ояд ар аз батни модар баъди нуҳ моҳе,
Бувад беҳ, ки расонӣ баҳ ри ӯ бонги Билолиро.

Зи Машриқ то ба Мағ риб тай занад Хуршед
оҳ иста,
Ки маъно рафтани умр аст, намон кори Илоҳ иро.

Шудан оқ ил агар хоҳ ӣ, бидеҳ бар илм оро худ,
Ба маҳ фил нест қ адру қ имате яке ҷ оми холиро.

Ба кайҳ он сар бисой Ҳ ам, уқ убат зери ин хокӣ,
Ба сад оинаи зангор ту кай бинӣ ҷ илоиро?

Намеояд дигар, эй Нуралӣ, умри гузаркарда,
Расон бар гӯ ши тифлони замон ваҳ ӣи Илоҳ иро.

Дур аз мардум кӣ тонад дар дилӣ ў чо гирифт?
Мурдадил кай метавонад, дар диле маъво гирифт?!

Кирдигор баҳшида ризқ и ҳар киро Рӯзи мисоқ,
Кирм битвонад, ки ризқ аш аз дили хоро гирифт.

Сарфарозӣ дар ҷаҳон аз ростӣ омад падида,
Сарв ҳам аз ростихоқ оматаш боло гирифт.

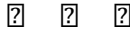
Созӣ имон роҳбалад дар гиру дори рӯзгор,
Зулмати шабро тавонӣ бо Яди байзо гирифт.

Чун русуми ишқ хоҳӣ, домани Маҷнун бигир,
Донӣ, баҳри ишқ и Лайлӣ домани саҳро гирифт.

Корвони ишқ и моро сорбон даркор нест,
Хори ишқ и дил тавон бо сӯзани Сино гирифт.

Душманат дар пасти дидӣ, пурс аҳволи варо,
Ҳеч медонӣ, Сикандар нанг аз Доро гирифт.

Нуралӣ Сайёд бошад, сайди маънӣ мекунад,
В-арна пеши мухлисон чун метавон боло гирифт?!

Тору пуд з-олам набуду лек он Будгор буд,
Омадему бигзарем аз зери ин чархи кабуд.

Ғарра шуд ҳар кас ба молу ҳоли ин дунёи дун,
Меравад молу манолаш ҳеч ӯ нодида суд.

Гар ба зурӣ хоҳӣ дунёро бисозӣ зери даст,
Ёд орӣ қиссаи Намруд, маргаш ки пашша буд.

Ҳоли аз худ рафтагони Одро дар ҳӯш дор,
Сӯхтанд дар оташу з-онон ба боло рафт дуд.

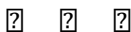
Волиду волида рафту мешуморам рӯзи худ,
Зиндагонӣ баъди онон кай тавон осуда буд?

Чор ишкелат Худо додаст, меҷӯри ризқи худ.
Дар ҷавонӣ гар накиштӣ дона, дар пирӣ чӣ суд?

Одамиро Раб зи гил, Иблис з-оташ офарид,
Ронда шуд Иблис аз пешаш барои як суҷуд.

Қавмиро Мӯсо зи Мисри худ наовардӣ бурун,
З-он ки андар қаври Нилаш боз Юсуф хуфта буд.

Бошад афъоли бади мо аз сабукборӣ гувоҳ,
Некӣ испар мешавад, аз оташи сӯзон дуд.

Бош, фарзандо, зи ҳикматҳои олии бохабар,
То биебӣ аз ҳаёти хештан файзу самар.

Ормони волидони хешро барҳам назан,
Шоми пирӣ ҳаҷ гоҳ мағзорашон беруни дар.

Гург на, бош дар авлоди худ мисли шубон,
Хислати гургӣ назебад ҳаҷ бар оқилписар.

Буд падар ҳам рӯзгори баҳри волидон писар,
Хоки пойи ҳар якеро менамудӯ тоҷи сар.

Умри одам ҳамчу шамъи дон, бисӯзад то ба субҳ,
Оби ҳайвон гар набошад, дар қучо Хизри дигар?!

Дур аз васвоси шайтон бош вақти зиндагӣ,
То ки хоки дар қафи ту буда гардад мушти зар.

Ранҷи мардум хоштан, гумроҳи ро бошад нишон,
Инчунин бошӣ, бидон, умри сипардӣ барҳадар!

❓ ❓ ❓

Дур худро, эй писар, аз мому гуфтораш макун,
Гар насозӣ хизматаш, бо ғ ам гирифтораш макун.

Ҳар баду неке ба аъмолат бувад, ифшо шавад,
Хидмате аз рӯйи ҳиммат кардӣ, ошкораш макун.

Номат «Инсон» буда, Ҳақ аз гил туро офардааст,
Даргузар ин зиндагӣ, дурӣ зи дидораш макун.

Санҷиши ақл аст ҳар шебу фарози умри мо,
Дор ақлатро гиромӣ, моли бозораш макун.

Пирӣ шаъме дон, ки кам дорад сабоҳӣ эътибор,
Волидонро сачда овар, ҳеч озораш макун.

Пеши тафси қалб оташро ягон миқдор нест,
Хеш сӯзон аст, афзун бо хасу хораш макун.

Уқдаҳои кори олам кам кушояд одамӣ,
Аз раҳи нобихрадӣ ту боз бисераш макун.

Мисли сӯҳон бош дар пасту баландӣ зиндагӣ,
Н-одамеро хидмате асло ба дарбораш макун.

A decorative border with intricate floral and scrollwork patterns in the corners, framing the central text.

Фасли дувум

ШАҲДИ МУДДАО

(Шеърҳо)

ХУШПАЙИҚАДАМ

Дар камар бигрифта тоҷик тешаи Фарҳ одро,
Ҳар кучо ӯ мекунад сарсабзию бунёдро.

Нақ ши пой Сарварам бинмуда тасхир Вахшро,
Ҳамчу Рустам бори дигар зад лаҷом ӯ Рахшро.

Кард ӯ маҷрои ваҳширо ба дигар сӯ равон,
Нанги тоҷикро ба олам дод аз дигар нишон.

Мешавад сарбанди Роғ ун сарбаландиҳ ои мо,
Шукрҳ о дорам, Худо бахшид чунинам пешво.

Дар баландӣ аз ҳама болост дар кулли Замин,
Дар бузургӣ мешавад маҳкамтар аз девори Чин.

Баъди ин эъҷоз, гирад зиндагӣ шакли дигар,
Нури Роғ ун мекушояд сӯйи Афғ он болу пар.

НОБ-и Роғ ун ваҳдати тоҷик аз нав дидан аст,
Эътиқ оди хешро бар Пешво санҷидан аст.

Эй Ватан, васфи туро ҳар лаҳза месозам баён,
То бисозам номи ту машҳур дар рӯйи ҷаҳон.

ҲИДОЯТ

Ин чаҳ онро кӯҳ дону гуфтугӯ бинмо ба ӯ,
Чун садояш медиҳӣ, аксаш биояд сӯйи ту.

Мискин одам гар ба зебу зинаташ мафтун шавад,
Мушкил аст гуфтан, ки аҳволу ҳаёташ чун шавад.

Ин чаҳ онро гар шуморӣ аз бари худ мизбон,
Як нафас меҳмонӣ бошад ҷумлаи касро дар он.

Дасту по додааст моро Ҳақ, ки ҷӯем рӯзие,
То ба як бедасту бепое кунем дилсӯзие.

Об кай дидастӣ аз поён ба боло меравад?
Пеши рӯ бинӣ мудомаш, рӯ ба поён медавад.

Илм меомӯз, ай ҷоно, бигардӣ боҳунар,
Назди устодат бирав, то пеши пояш монӣ сар.

Одами беилм нолад доимо аз бепарӣ,
Мурғ и бепарро бувад гаштор доим сарсарӣ.

РАҲНАМОЙ

Кай парад мурғ е ба ҷуз аз як-ду гом,
Ў ба дег афтода мегардад таом.

Даст бар коре задӣ, анҷом бин,
То ҷавобе ёбӣ рӯзи Явми дин.

Ному нонатро биёбӣ гар ҳалол,
Дастгират мешавад худ зулҷалол.

Дурӣ бигзин з-аблаҳ он, манмо гуноҳ,
Шукри неъмат буда бар сабрат гувоҳ.

Илм омӯз тифл, ёбад роҳи нур,
То нагардад дар ҳаёташ дидакӯр.

Ҳар чӣ осон омад, он арзон равад,
Маҳ ба чашми гушна қурси нон равад.

Оби рафта пас нагардад, эй писар,
Бахш анҷом, ҳар амал кардӣ ту сар.

Чор фасли умри одам дар шумор,
Чун гаронҷоне набояд буд қарор.

ҚАДРИ РИЗОИ МОДАР

Зеб афзояд ба ангуштони кас зебонигин,
Қадри худ аввал бубину баъди он боло нишин.

Эй бародар, дон биҳишти нозанинро ҳашт дар
аст,
Ҳафт калиди он бидон, ки аз ризои модар аст.

Панду ҳикмат ошиқ у девонаро гуфтан хатост,
Аз замини шӯрахок умеди як доне кучост?

Ганҷ дар ҳар ҷо бувад, ҳомӣ ба он ҷуз мор нест,
Ҳеч гоҳ савдои ақли одамӣ бозор нест.

Солу моҳу рӯз меояд, ба тартибе равад,
Одамият лек доим хасми якдигар шавад.

Сорбон чашми сар асту пой бошад корвон,
Корвонро ӯ ҳамагӯяд, ки ноҷо по намон!

Во дарег о, каждуме гар мешавад маҳфилнишин,
Ҷон бубахшой ба ҷонаш, ӯ намегардад зи кин.

Шомгаҳ Хуршеди умри мо кунад майли ғуруб,
Нахли умри одамӣ гардад мисоли шохачӯб.

Ин ҷаҳонро, Нуралӣ, медон чу як зиндони танг,

Боядат Юсуф шудан то бандро орой ба чанг.

ТАЗОДҲОИ ЗИНДАГӢ

Мор рағ ми одамият заҳр ҳосил мекунад,
Иблиси малъун ба Ҷаннат мор дохил мекунад.

Одамиро зам шавад аз илму дониш ақлу ҳуш,
Ақли ҳайвон кам шавад, лекин зи хурду хобу нӯш.

Оби дарё, аз шумори чашмаҳо бояд шумурд,
Мавҷи тӯфонӣ физояд, метавон соҳил бибурд.

Майл дорад ҳар касе бар накҳати гул рангу бӯ,
Ғолиб ояд нафс гар, шаҳват бисозад ҷустуҷӯ.

Рӯзу шабҳо ҳарб дорад неку бад дар ин ҷаҳон,
Орзу дорам, мусовӣ бад наояд дар мизон.

Рӯзгоронро сипардӣ, мӯйҳо гардад сафед,
Лек дар навмедихо гуфтанд бошад сад умед.

Ҳар касе оқил нашуд, испед дорад мӯи сар
Лек зар ҳар ҷо биафтад, то абад монад чу зар.

Волидонро тоҷи сар кун, шод мезӣ, эй писар,
То ки дар ҷаннат бубинӣ сӯи худ бикшода дар.

ҲАЙРАТ - САМАРИ ОЛАМ

Рӯзӣ сайёде надорад, сайд кай ояд ба даст?
Беаҷал гар моҳӣ бошад, худ раҳ о созад зи шаст.

Чой гирад сад фақ ире зери як чодар мудом,
Ду ҷаҳондоре ба ҳам дорад хусумат бардавом.

Гарчи бошад гург пеши гӯсфандон дар қ афас,
Нест орому қароре ҳеҷ якро як нафас.

Ҳар замон рӯйи раҳе мебинӣ касро бе ду пой,
Бигзар аз бекафшию овар сипоси Ҳақ ба чой.

Ҳар яке махлуқ чун дасте ҳамешӯяд зи ҷон,
Ҳар чӣ қарор агар дорад, биёрад бар забон.

Дастазҷоншустаро доим забон гардад дароз,
Гурбаи безорҷон шере надонад чорасоз.

Гирди олам гарчи мо манзил ба манзил меравем,
Оҳу афсӯсо, ки охир хеш дар гил меравем.

Чашми биноро кучо дидӣ ба торикӣ ҳузӯр,
Ҷоҳи дайҷурест, медонӣ агар, худ зери гӯр.

ҲАР ЛАҲЗАИ РЎЗГОР ПАНД АСТ

Барг дар фасли хазон бозичаи бод аст, бод,
Марг бошад бар сари ӯ, умри худ барбод дод.

Тифлаконро ҷунбиши гаҳ вораҳ о оранд хоб,
Сел аз соҳ ил барояд, сарзамин созад хароб.

Ҳамнишин шуд гар магас бо мор бас дорад хатар,
Қибларо печонад абре, дорад аз тӯ фон хабар.

Ҳар даме сайёд андешад, ки сайди хуш кадом?
Сайди ғ офилро барад нафси касофат сӯи дом.

Борҳ о айёми тифлӣ санг борид бар сарам,
Шукри сабру тоқ ате созам, ки буд модар барам.

Рӯ зу шаб зикри Худо меоваридам бар забон,
Роҳ ате аз ин амал медид рӯҳу ҳам равон.

Нест гар мақ суд, кай дидӣ мурод ҳосил шавад?
Нест андар оташе оҳан, чӣ сон моил шавад?

Бар суроғ ам бахт ояд, кош, як боре ниҳон,
То зи мақ дамҳои ӯ шеърар бигардад ҷовидон.

РОҶИ НУРИ ХУРШЕД

Мо ба роҳи нури Хуршедӣ равон,
Некрой астему душман бо бадон.

Гармӣ гирад рӯ ҳу тан аз нури он,
Олами моро намояд гулситон.

Меҳри Яздонист дар он мисли кон,
Нуқ раву ёқ уту зар маҳ сули он.

Мекунад дайро бадал ӯ бо баҳор,
Муғ ча хандад сӯйи ӯ бо ифтихор.

Пухта гардад хому шаҳд ояд ба каф,
Шодиву хурсандиҳ о дар ҳар тараф.

Дар ғ урубаш мисли рассом аст он,
Мекунад нақ қ ошӣ алвони калон.

Дам бигирад чанд соат пушти кӯҳ,
Боз хандон ояду болидарӯҳ.

Нури Хуршед аст гар рӯйи Замин,
Зиндагӣ дар он бигардад нозанин.

МАЪНИИ ЗИНДАГӢ

Равон аст умри одам мисли дарё,
Ҳамеша меравад ҳампои дунё.

Зи ҳамёнат шавад як дирҳаме гум,
Мушаваш мешавӣ, мегардӣ раҳгум.

Ба боло сину солат рафт аз шаст,
Яқ инан, маргро меафтӣ дар шаст.

Чу аз мо рафтагоне кас забон дошт,
Ба ҳоли мо ҳазору сад фиғ он дошт.

Ҳамегуфт: эй, ки дар рӯи заминӣ,
Чу ман дар кунҷи ҳасрат менишинӣ.

Мисолат ман будам, ғ офил чӣ гардӣ?
Ба моли ин ҷаҳон моил чӣ гардӣ?

Чу боде рафт он умри шабодам,
Будам ғ офил ва пур дар дида хобам.

Баҳор асту ақ аллан кишти ҷав кун,
Чу вақташ мерасад, онро дарав кун.

Агар хоҳӣ равӣ чун тифл дар хок,
Бибояд зиндагонӣ доштан пок.

ГАНЧИ МЕРОСИ

Гузар дорӣ кунун аз хоки чун ман,
Бикун андеша, бинмо пок доман.

Фалак бар қ олабе зад хоку гилро,
Раво дид ӯ ба моён ҳушу дилро.

Зи қ олаб карда бурун у туро пок,
Бувад нанге, равӣ дар ӯ ту нопок.

Агар ҳ ар киву ҳ ар чандӣ, мазан лоф,
Ки нуҳ маҳ ризқ у рӯ зӣ дода аз ноф.

Чу пур шуд нуҳ маҳ у бигзашт аз даст,
Ба сӯ и шири модар бурдаем даст.

Зи пистон чӯй шире шуд равона,
Биҳ иште буду роҳ ат бекарона.

Раги пистон бувад бар тифл пайванд,
Аҷаб осоише бар чони фарзанд!

Наёмд шири бо дандон задӣ неш,
Бишуд зоҳир зи ту хунхори и хеш.

Ту то раҳ гардӣ, модар дид озор,
Сари гаҳвора шабҳ о буд бедор.

Набуд қ увват, биронӣ як магасро,
Ва ё дар сояат осой касро.

Тавону зӯ р акнун дорӣ бар тан,
Худатро мешуморӣ чун Таҳ амтан.

Вале модар кунун бошад асогир,
Барои такядорӣ бош ҳ озир.

Бикун то рӯ зи вопас эҳ тиромаш,
Ки воло монад аз ту нангу номаш.

Хирадро ӯ бидода бар ту мерос,
Худу ҳ ам волидони хеш бишнос.

Чу панде боядат ин қ исса гардад,
Зи ақ лат дар ҷ аҳ он як ҳ исса гардад.

АЗИЗИ ДИЛ

Ҳар лаҳза мегӯям ба худ,
Фардо фаромӯшат кунам.
Аммо чу фардо мешавад,
Мебинамат чун Моҳтоб.

Аз нав ба ту ошиқ шавам,
Дил боз мегардад хароб.
Раҳме ба ҳоли зор ман,
Ай маҳ, кучо дорӣ шитоб?!

Рӯзу шабон бе рӯйи ту,
Чун Юсуфи зиндониям.
Берун зи чаҳ бинмо маро,
Як лаҳза аз ман рӯ матоб.

Дайро ту кардастӣ Баҳор,
Кабки дари шоҳсор.
Набвад зи ту беҳтар нигор,
Ман бе ту мегардам кабоб.

Ҷонам-азиз, он баҳшамат,
Ҳам кушку айвон баҳшамат.
Ҳам шаъну ҳам шон баҳшамат,
З-ишқат наёбам сарҳисоб!

МУАММОИ ФАЛАК

Фалакро ҳаст, ҷоно, бас муаммо,
Ба фаҳми мо намегардад ҳама ҷо.

Ба некӣ некиҳо бошад сазовор,
Вале аксар бувад ин гап нагунсор.

Нисор аз осмон аст оби бисёр,
Замин гардаш диҳад хирвор-хирвор.

Зи тахти шоҳӣ он якеро фарорад,
Накӯ дигар ба батни моҳӣ дорад.

Дар ин дунё бари ризқе шитобӣ,
Ба уқбо баҳри саҳве дар азобӣ.

Яке осиву дасташ пеши бар бин,
Дигар олим, валекин карру фар бин.

На ҳар шасте бигирад моҳӣ тилло,
Набошад дар насибаш сайд, аммо.

Ба хок афтад агар зар, пок монад,
Зи зар нопок баъзан хок монад.

Зи нафсаш дар қофас шуд мурғи хушхон,
Чунин амсила садҳобинӣ, эй ҷон.

БЕҶАДРИИ УМР

Донӣ, ки бедонаро аз баҳри чӣ монданд ном?
З-он, ки баҳри донае афтидааст ӯ зери дом.

Нафсу тан дар одамӣ ғ авғ ову шӯ ру шар кунад,
Фавт гардад ними олам, нафс базме сар кунад.

Қадри умри мо надорад ҳеҷ назди мо ҳисоб,
Бешумар шуд гар гуноҳ он, офият гардад хароб.

Зери гардун ҳар яке як бор меояд, бидон,
Ном бо некӣ барорӣ, аз ту он бошад нишон.

Бар забони пок ҳаргиз ҳарфи бечоёе маёр,
Соябон гардад ҳама ҳарфи хушат рӯзи шумор.

Ҳайф бошад ҳарфи воло, гар ба нокас мезанӣ,
Хешро бо дасти худ гӯё ба маҳбас мезанӣ.

Дар шикори гург ту соҳибсилоҳи шер шав,
Вақти раҳму шафқате ояд, саропо меҳр шав.

БА ЁДИ МОДАРАМ

Саросар умр будат изтиробе,
Кашидӣ баҳри мо сангин азобе.
Зи аҳволат будам оғаҳ фаҳ ат ман,
Зи дарди зӯр будат печутобе.

Надидӣ роҳате андар ҳаётат,
Кашидӣ ранҷу дарде то мамотат.
Барои мо тапидан буд ҳолат,
Бигӯям офарини ин суботат.

Ба ҳар одина сӯят раҳсипорам,
Ки ёд аз тифлиҳои худ биёрам.
Ба ёдат ашк мерезам ҳамеша,
Зи ҳиҷрони ту ҳар дам беқарорам.

Мани тифли ту ба пирӣ расидам,
Ба ин даврони дилгирӣ расидам.
Ба уқбо хоби роҳат шуд насибат,
Яке бинӣ, хабаргирӣ расидам.

ХЕЗ, МОДАР!

Модаро, аз хок ту бархезу фарзандат бубин,
Зору гумраҳ гашта ин ҷону ҷигарбандат бубин.

Мондааст ҳайрон рӯйи баҳри тӯфонӣ, нигар,
Ҳеч асрори ҷаҳонро ҳам надонад мухтасар.

Ку дили ғамдор, то гӯяд барояш ғам кучо?
Кони ғам дорад дилу онро надонад ҷуз Худо.

Ёдҳои тифлӣ орам, ки ҳама ҳайронӣ буд,
Ёди он хатҳои теғе дар руху пешонӣ буд.

Ё гуноҳе, модари ҷон, рафта буд аз ман азим?
Бармаҳал таркам намудӣ, мондиям зору ятим.

Омадам, то бӯса бидҳам ман ба гарди турбатат,
Ояте хонам зи Қуръону бигӯям раҳматат.

Чун расад одинаҳо, ман мешавам сӯят равон,
Ҷилди Қуръон дар бағал, оят бихонам ман зи он

Хӯрдаам аз хоки гурат, модари ҷон, чанд бор
Ҳаргиз аммо ин дили зорам намегирад, қарор.

Боумедам, ки ба ҷӯи хушки ман меояд об,
Лаҳзаҳои тифлии худро ҳамебинам ба хоб.

Модаро, аз оби Кавсар хоҳамат бошад насиб,
Бар ту Хурон ҳамдаму худ Аллаху Акбар Ҳабиб.

ЭҲТИРОМИ МОДАР

Чун ризо аз ту намегардад падар,
Рӯ згоронат бигардад бесамар.

Гар намечӯйи ризои модарат,
Бар замин ояд зи кайҳон ахтарат.

Бо дуои волидон кардӣ сафар,
Дур мегардад зи раҳ хавфу хатар,

Ҳақ ризову бачча модар офарид.
Андар он домони меҳраш парварид.

Зинараҳ дорад бәсе айём, дон,
Роҳи бигаштан чӣ сон ёбӣ дар он?

Нишони ту набуд ҳаргиз ба олам,
Ризо Ҳақ –ҷуфт гашта волидон ҳам.

Гирифтастӣ зи ҷисми модарат ҷон,
Набудӣ ҳам туву номи ту Инсон,

Надонистӣ ту ҳоли як шабу рӯз,
Набудат дарки ҳоли моми дилсӯз.

Надорад маззае ки мева хом аст,
Надорад ҷисм шакле, нотамом аст.

Самар афтад зи нахли норасида,
Набошад назди мардум баргузида.

Заминро боғ бон он Кирдгор аст,
Варо шому саҳ ар, дай, ҳам баҳ ор аст.

Будӣ дар байни аърофе ту сарсон,
Худо одам туро офарду инсон.

Нигаҳ кард бар Ямину бар Ясорат,
Раҳ о бинмуд аз шабҳои торат.

Бароят кард модар Чонталошӣ,
Ки худ ҳар чӣ шавад эмин, ту бошӣ.

Ба қ адраш рас, ки акнун қ арздорӣ,
Диҳад ҳурмат бароят файзборӣ.

Нигаҳ дораш мисоли ҳар ду дида,
Мисоли коиноти Ҳақ ҳамида.

Намо шукронаи шираш ҳамеша,
Ки пайванд аст ӯ бо асли реша.

Маранҷ онаш ту, балки тоҷи сар кун,
Дар ин раҳ хештанро пурҳунар кун.

Набинӣ рӯз, ӯро ранча дорӣ.
Ки бар ҳар тори мӯяш зор-зорӣ.

Маломат бар забон асло маёвар,
Ки аз ношукриҳ о мегардӣ абтар.

Хато кардӣ агар, бахшиш талаб кун,
Ба зорӣ пеши пояш рӯз шаб кун.

Ризои Ҳақ – ризои модар ояд,
Ризо гардад, туро гул бар сар ояд.

Бипарвар, то ки дарёбӣ дуъояш,
Бизан сад бӯса ба кафҳои пояш.

Гунаҳ кардӣ, ту дар дузах яқинӣ,
Бале, бекора чун шӯринзаминӣ.

Биҳишти хоки пои модарон аст,
Биҳишти адн гар қобӣ, ҳамон аст.

Худо бодо ниғаҳ бони ту, фарзанд,
Бикун умедаш иҷро – бош дилбанд.

Сазоворе бишав бар ному кораш,
Сари ҳар як қадам мешав мадораш!

ҶИССАИ ВОҶЕЙ

Намоям қ иссаеро ман ҳ икоят,
На қ исса, балки буд кори ҳ ақ иқ ат.

Назора менамудам ман сари роҳ,
Бидидам оч изе бо тифл ҳ амроҳ.

Будаш андеша рафтан сӯ и манзил,
Намешуд тифл, по мемонд дар гил.

Буд он тифлак варо чун муттакое,
Чаро ки роҳ буд аз марзи чоҳ е.

Агар, ки дигарон бинанд Хуршед,
Набуд оч изро з-ин неъмат умед.

Чӣ сон ӯ тифли худ гаҳ вора мекард,
Бари парпеч худ овора мекард.

Чӣ сон ӯ тифлакашро алла мегуфт,
Набинад тифлакаш бедор ё хуфт.

Ба оромӣ чӣ сон ӯ мекашид сар,
Надида ҳ усни фарзанди чу зевар.

Чӣ сон орад хамираш пеши чагдон,
Ба каф ӯ чанд гирад аз намақдон?

Нидое мекашид амсоли ранҷур,
Худоё, кардӣ дур аз дидаам нур.

Набинам ҳеҷ як чизе дар олам,
Чаро модар бизодам кӯру сархам?

Бишинам ҳар кучо, як заррае ҳам,
Ба дида ашк дорам, сина пурғам.

Кучо Исост, то бахшоядам дам,
Барад аз сайқали оинаам нам.

Кучо шуд чашмаи Айюби Собир,
Кунад гум парда, нуре созад ҳозир.

Чу бино дар ҳаётам ном гирам,
Даме дар зиндагӣ ором гирам.

Валекин менамоям шукри Яздон,
Ки шукрам менамояд қор осон.

Ба ёдам ҳафт гуфторе зи Луқмон,
Мисоли дастагул андар «Гулистон».

Набинад кӯр агар ки ҷои худро,
Гузорад қай дар он ҷо пой худро?!

Сафар бо зиндадил қун, гардӣ розӣ
Ки ҳар мушкил ту пушти сар бисозӣ.

МАСАЛ

Бишуд гурге бо рӯ баҳ ҳамдами роз,
Ба беша дӯ стӣ карданд оғ оз.

Гузар афтадашон рӯ зе ба боғ е,
Ки девораш баланду дошт роғ е,

Ба рӯ баҳ буд фароҳу гургро танг,
Валекин буд он ҷо мева садранг,

Ба ҳар ду ғ олиб омад нафси ҷоҳил,
Ба боғ андар бишуд он ҳар ду ғ офил.

Бихӯрданд меваҳ о ҳарранг чандон,
Накарда фикри раҳна, чӯ би деҳқ он.

Ба дасташ чӯб, соҳиб гашт огоҳ,
Нишаста пеши раҳна, поидӯ роҳ.

Бишуд борикмиён аз раҳна бурун,
Валекин гург сар то по пури хун.

Ба ҳар ҷое, ки хоҳӣ андарун шуд,
Намо андеша чун хоҳӣ бурун шуд?!

МАСАЛ

Каждумеро пеш омад чун сафар,
Боядаш кардан зи дарёе гузар.

То лаби об омаду музтар бимонд,
Орзу гӯё ба хоки тар бимонд.

Сангпуште ин замон дар шуд ба об,
Менамудӣ ӯ шино беизтироб.

Каждуми қотил бишуд бар ӯ, савор
То зи дарёяш барорад бар канор.

Ҳис намуд дар санги пушти худ харош,
Худ ба худ гуфто: «Чи бошад ин талош?»

Гашта ҳайрон, кард аз ақ раб савол,
Бар савоби мо чӣ меорӣ вубол?

Неш аз одат мезанам бар пушти ту?!
Кай аз ин ёбад дарак ангушти ту?

Худ ба худ сангпушт гуфт, з-ин бадсиришт,
Боядам бираҳ онд чандин хушсиришт.

Ин бигуфту хешро зад зери об,
Бурд дарё бадгуҳарро бо шитоб.

Хулқ и бад касро агар бошад ба хун,
Чун барояд ҷон, ба он ояд бурун.

Фасли сеюм

**ПАЙЁМИ ПАДАР
БАРОИ ФАРЗАНДОН**

(Номаи насиҳату васият)

ХОСАФАРЗАНД

Барои духтарам Гулрухсор

Ту андар байни фарзандонам калонӣ,
Нахустфарзанд дар ин хонадонӣ.

Барои ман азизу хосафарзанд,
Барои ман туй ҷону ҷигарбанд.

Ба сози мо туй, ҷоно, ҳамоҳанг,
Садаф мову ту дар он дурри хушранг.

Барои модарам – дурри ягона,
Талаб мекардӣ аз момо фасона.

Будӣ тифлу замони беқарорӣ,
Бароят менамуд шабзиндадорӣ.

Туро буд солу моҳе боз андак,
Ба зери болишат буд ҷилди «Ҳафтяк».

Зи момо силаҳе бар сар расидат,
Ба сад умедӯ мепарваридат.

Ту дар гаҳвора то роҳат нахуфтӣ,
Бароят шеър хондӣ, алла гуфтӣ.

Агар мешуд танат бетобу тафсон,
Равон ашқаш ҳамешуд шаддамарҷон.

Сипанду арча дудӣ шуд шитобон.
Шавад бар ҷину девон сахт бурҷон.

Ту он соле қ адам мемондӣ базӯр,
Намуда захми меъда мома ранҷур.

Ба гирдаш чорғ овак медавидӣ,
Даво гӯё ба дардаш медамидӣ.

Ту гӯё зора мекардӣ Худоро,
Ба момо тезтар бахшад даворо.

Будаш армон, табибаш мешавӣ ту,
Ба пириҳо ҳабибаш мешавӣ ту.

Ба ту дар бистари маргӯ дуъо дод,
Кушоиш, рӯзиву беҳавф роҳ дод.

Дуъо кун дар ҳақ аш, ки бар ту ҷон буд,
Зи модар ҳам бароят меҳрубон буд.

ФИРЎЗИ ТАЛАБ ДОРАМ

Ба писарам Фирӯз

Ба дунё омадӣ ту баъди момоят,
Надидастӣ навозишҳои бобоят,

Ба умедде ниҳодам номи ту Фирӯз,
Барои ақрабо то ки шавӣ дилсӯз.

Бузурги хонадонам аз писарҳои,
Туро бояд ҳушу ҳам илму доной.

Будат бар тифлиҳи хулқе намуна,
Будӣ фарзанди маҳбуби камина.

Ҳавас мекард мардум чун ту фарзанд,
Ба ҷону дил бувад ҳамсону пайванд.

Ба соли чордах ту гаштӣ бемор,
Зи мушкилиҳи айём ёд меор.

Барои модарат буд қор мушқил,
Будӣ бишкастаболу нимбисмил.

Ба берун рӯйи дастонаш туро бурд,
Ҳама ғамҳои оламо, яқин, хӯрд.

Худо аз баҳри санҷиш додат он дард,
Ба лутфи худ туро аз он бадар кард.

Падар мегуфт ҳар дам шукри Яздон,
Ки буд чу яндароҳе суйи Яздон.

Туро тифлии волид буд китобе,
Бароят дорад он сад гуна бобе.

Равон гаштӣ ба мактаб, гири дониш,
Пазиरो аз дилу ҷон созӣ хониш.

Бигардӣ то хирадманду суҳандон,
Чу гул гардад зи дониш рӯй хандон.

Ба умеде, ки рӯзе гардӣ устод,
Бигардад волидонат аз ту дилшод.

Фусусо, кардӣ ононро ту ҳайрон,
Бигаштӣ луқмаи васвоси Шайтон.

Туро Иблис сари роҳат бадар шуд,
Чаҳ олат бар ту гӯё чун ҳунар шуд.

Нагаштӣ хоҳару додар сарбон,
Бурун моли падар кардӣ зи дастон.

Бурун аз дар бишуд хоҳ ар, бародар,
Падарро хун шуд аз ин ҷону ҷигар.

Агар хоҳӣ ба умрат сарфарозӣ,
Падар, модар, Худоро соз розӣ.

Барои хоҳаронат соябон шав,
Ба модар, бар падар роҳ атрасон шав

Ризо ту модар, аз баҳри Худо, кун,
Зи байни нори дӯзах худ раҳ о кун

Бувад хоҳар-бародарҳо ғанимат,
Чу гум кардӣ, наёбӣ то қиёмат.

Ҷавонӣ, соз меҳри дил дучандон,
Бикун ихлосу раҳ бар дон ту «Қуръон».

Худо умрат диҳад, гардӣ ту ҳам пир,
Нахоҳӣ хор гаштан, соз тадбир.

Васият аз падар ин вопасин аст,
Ки шастат гардад ар, аҳвол қин аст.

Ба зону сар бимон, андешавар шав,
Зи чоҳи тори нодонӣ бадар шав.

майи соли 2017

ҲАМНОМИ МОДАР
Барои духтарам Нозиламоҳ

Ниҳ одам номи ту бо номи модар,
Зи фарзандон туро ӯ дида хуштар.

Намоям қ иссаи худро аз он сар,
Ки модар буд, ятимон – чор додар.

Будам з-он чор ман фарзанди меҳ тар,
Сафарҷ он, Миралӣ, Карим забунтар.

Барои чори мо модар падар буд,
Ба ҳар зарби замон моро сипар буд.

Ба сад заҳ мат намуд моро чу одам,
Будӣ нонӣ даҳ онаш луқ ма аз ғ ам.

Будӣ рӯ зу шабаш сангину мушкил,
Валекин буда чун дарё варо дил.

Ҳазор афсӯ с, барвақ т аз чаҳ он рафт,
Зи дунё бар чаҳ они ҷовидон рафт.

Намоям қ иссаи номи ту оғ оз,
Ки ёди рафтаре эҳё кунам боз.

Ба нангу ор чун момо айёни,
Ачаб воло ту дилбанди Қуронӣ.

Ту дар бахши ҳунар яктои даврон,
Ҳунарвар гашта, мардум карди ҳайрон.

Зи модар номи ту чун ёдгор аст,
Кушода роҳи ту дар ҷумла кор аст.

Ту бахшиди барояш хатми Қуръон,
Худо бахшад ба ту мӯҳри Сулаймон.

Падар, модар Худованд аз ту розӣ,
Ҳозорон шукри Яздон, сарфарозӣ.

Тани солиму вақти хуш туро бод,
Ва рӯҳи поки момо созад имдод!

Бигирӣ дар кафат хоке шавад зар,
Расӣ бар мақсаду, бошӣ музаффар.

майи соли 2017

НАКУПИНДОР
Барои писарам Баҳром

Ту фарзанди банангу орӣ, Баҳром,
Ту фарзанди накӯ пиндорӣ, Баҳром.

Туй дар хонадони мо барӯ манд,
Ту ҷастӣ волидонро неқфарзанд.

Бикаш насли падар-модар ба оғӯ ш,
Бикун ту дурию ҷиҷрон фаромӯш.

Басе мушкил бувад, ки аз ту дурем,
Бидон, бар дидани ту носабурем.

Таваккал бар Худо бинмо ту, фарзанд,
Нигаҳдори ту гардад он Худованд.

Зи ақлу дониши худ баҳравар шав,
Зи мушкилҳо чу як марде бадар шав.

Хунар дорӣ агар, ҷатӣ дилогоҳ,
Намонӣ ҳеҷ гоҳе дасткӯ тоҳ

Ба умрат дӯст аз душман ҷудо кун,
Падар-модар зи худ доим ризо кун.

Падар огаҳ намо аз нияти хеш,
Чу коре мекуни, некӯ бияндеш.

Лаби обе чу моҳӣ ҷаст аз шаст,
Шавад мушқил, ки ори боз бар даст.

Ба мансабҳо, Худоё, гарди соҳиб,
Ба ҳар сабқ ат, ки бошад, оӣи ғ олиб.

Ба ту ин панду ҳастам пандфармо,
Ба мағ зи ҷон бикун ҳар панди ман ҷо.

Назар бинмо ба ин даври замона,
Рамузаш фаҳ му шав бо он равона.

Ҷавонӣ дорӣ ту дар ихтиёрат,
Худоё, нек бодо рӯ згорат!

Падар дорӣ ба синни мӯ сафедӣ,
Бикун коре ки ёбад рӯ сафедӣ.

Ба меҳ ру шафқ аташ мешав сазовор,
Макун берун зи гуфтораш яке кор.

Худо бидҳад ба ту бахти баланде,
Шавӣ инсони неку арҷманде.

майи соли 2017

САНЧИШИ УМР
Барои духтарам Гулафзо

Накӯ номат ниҳ одам ман – Гулафзо,
Ба қ авми хештан рӯ ҳе бияфзо.

Ба ту бинмуда лутфе худ Худованд,
Ба ҳар ангушт дорӣ аз ҳунар чанд.

Валекин рӯ згорат мушкил омад,
Ту ро сабри Аюбӣ моил омад.

Дар он айём сабрат буду ҳам ҳуш,
Ба худ мегуфтӣ тасбеҳ, будӣ хомӯ ш.

Худою рузгоронат адаб дод,
Ту ро баҳти накӯ дар ҳар ваҷаб дод.

Ато баҳри ту шуд тифлони зебо,
Чу собир будӣ, ҳоло шодӣ афзо.

Падар, модар, Худо аз ту ризо шуд,
Ҳаётат айни мақсад –муддао шуд.

Маро ҳастӣ ту чун ҷону ҷигарбанд,
Ҳамеша меҳри ман бо туст пайванд.

Худо бодат нигаҳ бон, рас ба пирӣ,
Зи фарзандон биёбӣ дастгирӣ.

Ту маъниҳои Қуръонӣ зи бар кун,
Сипас азбар ҳама чизи дигар кун.

Ба каф хоке чу гирӣ, зар бигардад,
Туро худ хуррамӣ дар бар бигардад.

Гули яқдона шав андар гулистон,
Ки ибрат гирад аз ту боғ у бӯстон.

Сазовори баҳо дар анҷуман шав,
Ба дунё булбули ғул-ғулфукан шав.

Дуъоят мекунам, мерас ба мақсуд,
Ҳама рӯзу шабонат бод маъсуд.

майи соли 2017

НИГИНИ АНГУШТАРӢ
Барои духтарам Саврия

Зи фарзандони ман, чоно, ба байнӣ.
Ба пиндорам, мисоли «Фарзи айнӣ»,

Ту дар худ дорӣ ному нанги мардон,
Ба ангуштар ту лаъле ҳастӣ хандон.

Ҳар он кас, ки ҳамедонад забонро,
Яқ ин, бисёр медонад ҷаҳ онро.

Ту ки донандаи чандин забонӣ,
Ба роҳи кори мушкил дар намонӣ,

Ту воқиф аз хату ҳарфи ниёгон,
Ба моён ҳадаӣ аз лутфи Яздон.

Ту медонӣ зи Луқ мон панду ҳикмат,
Сафо бахшӣ ба тифлон бо насиҳат.

Ба ҳар волид, ки ояд кор мушкил,
Чу доруе диҳӣ таскин варо дил.

Ба ҳукми Ҳақ ризоманди ту ҳастем,
Ҳама меҳру муҳаббат бо ту баастем.

Ту дур арчи зи аҳли хонадонӣ,
Худо бахшад бароят меҳрубонӣ.

Зи ту шод аст рӯҳи мому бобот,
Барорад ин ҳама сад гуна ҳоҷот.

Туву номи ту илҳами падар бод,
Туро шеърӯ дуъоям кони зар бод!

Ба гирди шамъи мо парвона бошӣ,
Худоё, оқилу фарзона бошӣ!

майи соли 2017

УМЕДИ ОЯНДА
Ба писарам Бахтиёр

Зи фарзандони ман кучактаринӣ,
Ба ангуштар маро мисли нигинӣ.

Ба умеде ба мактаб додамат ман,
Ки бо илмат шукуфон созӣ хирман.

Будам умед то гардӣ ҳунарманд,
Адабро бо ҳунар бинмой пайванд.

Зи бад паҳ резию бошӣ ба некон,
Ҳамин фарқ аст инсонро зи ҳайвон.

Падар парварда бо ҷонаш писарро,
Ки фардо тоҷи сарсозад падарро.

Бадӣ бар тифли худ асло нахоҳад,
Ба умеде, ки ғам аз дил зудояд.

Ҳар он чӣ гуфтаам, дар ёди худ гир,
Ба ёд ояд, чу фардо мешавӣ пир.

Бикун андешаи суду зиёнат,
Амонатро макун асло хиёнат.

Бишав ту ҳамдаму ҳамрози пирон,
Ки бошад беҳтарин одоби инсон.

Макун савҳе, чу кардӣ, узр пеш ор,
Падар-модар, ту хешонро маёзор,

Бимон бар пеши пойи волидон сар,
Ки ёбӣ з-ин басте ту шуҳрату фар,

Дуъо дорӣ зи волидон чу дар бар,
Ҳама дарҳо ба худ бикшода бингар,

Намо ҷаҳду ҷадал, гардӣ ҳунарвар.
Ба каф хоке агар гирӣ, шавад зар.

Ба роҳи зиндагӣ по неҳ ба умед,
Худо бидҳад бароят роҳи испед.

Нишон аз волидони поку бедоғ,
Бишав бишкуфтарӯ монандаи боғ .

Намегардад ҳаёти рафта бар пас,
Нагирад пеши сели умри мо хас,

Бикун дастури роҳи хештан панд,
Набидҳад ҳеҷ гоҳе он туро фанд

июни соли 2017

A decorative border with intricate floral and scrollwork patterns in the corners of the page.

Фасли чаҳорум

АШКИ ДИЛ

(Рубоӣ ва дубайтҳо)

❑ ❑ ❑

Ҳар он кас ки суханро қ адр донад,
Залилу зору бе ёрӣ намонад.
Сӯхан ганҷ аст, медораш гиромӣ,
Туро дар маснади олӣ нишонад.

❑ ❑ ❑

Диле, ки бастам Қуръон бигардад,
Яқ ин, ҳар мушкилаш осон бигардад.
Расулонро зи «Аъроф»-аш биёбӣ,
Ба «Ёсин» фавти ту осон бигардад.

❑ ❑ ❑

Оқ илон кам дӯст доранд, нек дон,
Фарқ и хасму ёр мушкил дар ҷаҳон.
Дӯст гуфта, медиҳӣ дил бар касе,
Фурсате нагзашта, з-он ҷӯйӣ амон.

❑ ❑ ❑

Рӯзу шаби моянд пайи ҳам гузарон,
Гоҳ андаку гоҳ азоби он аст гарон.
Баркаш бишавад неку бади мо ба мизон,
То Рӯзи ҳисоб банда бошад нигарон.

❓ ❓ ❓

Ба андак ҷурм манмо кас гунаҳгор,
Мегардон рӯ аз ӯ з-ин гуна кирдор.
Мабодо, аз хато гардида содир,
Гунаҳ бахшанда шав, мардӣ ниғаҳ дор!

❓ ❓ ❓

Медонӣ ту, чист бонги мурғ и саҳарӣ,
Гӯяд, ки бихез, то кай ин беҳабарӣ?!
Фармудаи офарандаат ор ба ҷо,
Имони Худодода ба Иблис набарӣ.

❓ ❓ ❓

Ёрону бародарон якояк рафтанд,
Боло будаанду боз бар тағ рафтанд.
Ҷуз Хизр набуда ҷовидон ҳеҷ касе,
Монандаи хуни тира аз рағ рафтанд.

❓ ❓ ❓

Даврони ҷавонӣ беҳабар омаду рафт,
Чун боду шамоли даргузар омаду рафт.
Бар силаи ӯ қулочи дастам нарасид,
Гуё, чу нигори раҳгузар омаду рафт.

❑ ❑ ❑

Тифлии мушкил ба чашми тар гузашт,
Навҷавониҳ о ба дарди сар гузашт.
Чун падар бигзашт будам наврасе,
Нон чу бар комам бишуд, модар гузашт.

❑ ❑ ❑

Доштӣ доим ба раҳам чашми чор,
Дерӣ мекардам, ту будӣ беқарор.
Чун ҷавонӣ рафт, фаҳмидам кунун,
Сарбасар будӣ, модар, нангу ор!

❑ ❑ ❑

Бармаҳал, модар, бишуд умрат хазон,
Бурдӣ бар хоки хунук сад ормон.
Хор бар пойи ману сӯзиш зи ту,
Буд замин пасту баланд ин осмон!

❑ ❑ ❑

Пирӣ гар, марги ту андар остон,
Медарояд бар сарат ӯ ногаҳ он.
Ҳар чӣ месозӣ ту, пурсиш дорад он,
Имтиҳон бошад саросар ин ҷаҳон.

❓ ❓ ❓

З-асрори фалак оғаҳӣ ёбам боре,
Чуз саҷдаи волидон насозам коре.
Хоки раҳашон сурмаи чашмон бикунам,
Бар аҳли хирад надорад ин душворӣ.

❓ ❓ ❓

Замин пушти самак, он зери об аст,
Ба гардун моҳие андар ниқоб аст.
Ту асрори фалак мечӯӣ доим,
Машав ғофил, ки умрат дар шитоб аст.

❓ ❓ ❓

Оё лаҳаду гӯр ту дидӣ, дида?
Эй гӯш, магар нола зи он бишнида?
Чуз як кафане чӣ мебарад кас ба лаҳад?
З-ин ҷон ба лаб омаду танам бидрида.

❓ ❓ ❓

Намеояд ҳаёти рафта аз нав,
Нагирӣ гандуме, ар киштай ҷав.
Куҳан гардида, май ёбад ҷавонӣ,
Ба ҷойи обрӯ худ з-ин ҷаҳон рав.

❑ ❑ ❑

Намо андешаи суди зиёнат,
Чавонӣ кун, намонад ормонат.
Макун ҳаргиз хиёнат бар амонат,
Намо обод дар уқ бо Чаҳонат.

❑ ❑ ❑

Кист дар олам бимонад Човидон?
Хизр танҳо баҳравар бошад аз он.
Ҳеҷ донӣ, марг ояд ногаҳон,
Меравему ин Чаҳон монад Чавон.

❑ ❑ ❑

Тавон рафтан ба ҳар болои боме,
Ба оташ кай тавон пухт ақ ли хоме?!
Ду дасте дод, Хақ ба хосу оме,
Ки ризқ у рӯ зи ёбад бо мароме.

❑ ❑ ❑

Ин Чаҳон дарёву мо моҳӣ ба дом,
З-он халосӣ дар кафи соҳибмаром.
Кори дунёист доим ин мақом,
Доми он рӯзи туро созад чу шом.

❓ ❓ ❓

Ай кузагаро, азизи Ҷон дор ту гил,
Он хоки туву ман асту, асло магусил.
Монанди ману ту дорад он пурғ ам дил,
Яздон зи Ҳамин гил бисирштаст Ҷамил.

❓ ❓ ❓

Рӯ зе бирасад зи Ҷон Ҷудо мегардем,
Монанд ба Ҳолати або мегардем.
Болои замин қ адам ту оҳиста бинеҳ,
Дар зери замин гӯр Ҷудо мегардем.

❓ ❓ ❓

Ин умри азиз мисли як паргор аст,
Оғози калобаро ёфтанд душвор аст.
Ёрон каму душманам ғаддор аст,
Дар сина дилам зи ғадрашон афгор аст.

❓ ❓ ❓

Шарме зи Худову одамон бояд дошт,
Мақсуди ту чӣ? Зӯру тавон бояд дошт.
Болишт зи қӯнадорӣ, набвад боке,
Сар бар сар китфи дӯстон бояд дошт.

❑ ❑ ❑

Умрат ҳама дар фикри дирам мегузарад,
Бо хайру сахо вале чӣ кам мегузарад!
Умр аст яке мижа задан, беҳабаро,
Гӯё, ки ба тан теғ и дудам мегузарад.

❑ ❑ ❑

Сухандонро дучандон ифтихор аст,
Азеро ҳарфи Ҳақ ӯро шиор аст.
Фуруд омад сухан бо амри Яздон,
Вагарна ҷой уро арши тор¹ аст.

❑ ❑ ❑

Серӯ за шудӣ, дигар набошӣ меҳмон,
Худро ба қатори раҳгузарҳо гузарон.
Ҳарчанд ки пос дорӣ ту нону намак,
Дар рӯзи чаҳор берун аз дар гузарон.

❑ ❑ ❑

Ҳарчанд ба оламе ҳазорему ҳазор,
Ахбор наоварад кас аз кунҷи мазор.
Медонӣ, ки дар зери замини таги по,
Дорову Сикандару каёнанд қатор.

¹ Арши тор – арши баландтарин, арши аъло.

❑ ❑ ❑

Дӯстро бар хештан душман макун,
Дар лаби ҷар ҳеҷ гаҳ маъман макун.
Душманӣ аз дӯст меафтад гарон,
Дашти ҳар ҷоро гумон Айман макун.

❑ ❑ ❑

Ҷамолат гарчи мисли Моҳ тоб аст,
Бидон, ки асли ту аз хоку об аст.
Ту гӯйӣ, умри одам риштатоб аст,
Ба ҳар чӣ мекунӣ, фардо ҷавоб аст.

❑ ❑ ❑

Имрӯз, ки дар рӯи замин меҳмонем,
Ҳар Файзу карам зи ҳимматаш медонем.
Он майсаи сабзи гандумаш донӣ зи чист?
Ҷӯрӯ зирасон асту барояш донем.

❑ ❑ ❑

Ҷое бинишин, ки мардумат биншонанд,
Ҷое бинишин, ки ҳурमतат медонанд.
Андешаи қадри дигарон ҳам бинамо,
Зеро ки дар ин даҳр ҳама меҳмонанд.

❔ ❔ ❔

Ҳар гаҳ ки зи тифлиҳ ои худ ёд кунам,
Бо дидаи тар ҳазор фарёд кунам.
Аз қ исмати бад бувад рӯ зии ман,
Бо шукри Худо дил андаке шод кунам.

❔ ❔ ❔

Некӣ ба бадон намудаву бад дидам,
Дар умр шикасту ранҷ и беҳ ад дидам.
Бо ин ҳама боз рӯ йи по истодам,
Аз кас талабе чу кардаам, рад дидам.

❔ ❔ ❔

Бо нафси палиди хеш мо дар ҷангем,
Сурхему сиёҳ бувад, аҷаб садрангем.
Дар ҷанг чу нафс дастболо гардад,
Маънӣ бувад он, ки ҳар ду мо якрангем.

❔ ❔ ❔

Рӯ зе ту бубинӣ, кушқо вайронанд,
Ҳам шоҳу гадо ба зери он сар монанд.
Маҳванд ҳама неку бадон дар таги хок
Гар зинда касе бувад, ҳама ҳайронанд.

❔ ❔ ❔

Ҳар гаҳ ки ба илму тинатам менигарам,
Бо худ гӯям, ки аз ҷаҳон беҳабарам.
Сад санги маломат шиканам бар сари хеш,
Ё Раб, бинамо раҳмати худ ҳамсафарам.

❔ ❔ ❔

Бар дили ношод кай меёбӣ тадбири дуруст,
Дил чу шодӣ мекунад, тадбирҳои он нақӯст.
Неку бад ҳар қадр бошад, доимо дар ҷисми туст,
Ҳарфи неке аз ҳазорон бад назди мо нақӯст.

❔ ❔ ❔

Мазраи рафтори Одамро чу Иблис дона кишт,
Аз барои донае Одам бурун шуд аз Биҳишт.
Дар бинои одаме гӯё, ки қач монданд хишт,
Чун кунам, ки дар азал бинвиштанд
ин сарнавишт?!

МУНДАРИҶА

Фасли аввал. САЙРИ ҒАЗАЛ. (Ғазалҳо)

Манзилу маъвои мо кардаст Яздон ин Замин	4
Наврӯ зӣ орояд Ватан бо мардumi кулли Ҷаҳ он.....	5
Чу дур аз сарзаминӣ, ки варо номаш Ватан бошад.....	6
Назди меҳ монат нахуст бояд намақдон оварӣ	7
Ҷарфи ноҷо талх созад дар даҳ онат қ андро	8
То нагӯ яд лаб сухан, бикшода дандон кай шавад?	9
Бегунаҳ ки нестем, пас, айб пӯ шидан чаро?	10
Мо нигоҳ сӯи фалак бо чашми ҳайрон мекунем.....	11
Ту дар рӯйи замин медонӣ, меҳ монӣ	12
Гарчи солорам, бароят дидагирёнам, падар.....	13
Дар фироқ ат, модари ҷон, доғ дорам дар ҷигар.....	14
Навбат расад ба мову ба зулмат сафар кунем.....	15
Шамъ пеш аз марги худ як лаҳза равшантар шавад.....	16
Нест з-аввал додарони хонадон аз ҳам ҷудо.....	17
Ишрат ҳамакунӣ, ғами фардо намехӯрӣ	18
Бо шикоят гумбади даввор дигар кай шавад?.....	19
Айби ёрон рӯ ба рӯ гуфтан агарчи наштар аст	20
Ишқ и оламсӯзро парвона устодӣ кунад.....	21
Офтобӣ ё парӣ ё ки малоик ё башар?.....	22
Чӣ парво мекунад он кас, ки ёри маҳаббин дорад.....	23
Зери ҳар бори гарон, медон, хатар пайдо шавад	24
Ҷаст гулро ҷони дар каф аз хазон,	25
Оҳани зангори ту шамшери бурро кай шавад	26
Ба сӯроҳе мабар дастат, бидон, ки бас хатар дорад.....	27
Ба фарзандони ноқобил, дуо аз падар ҳайф аст.....	28
Ҷиммати мардӣ надорӣ, дур аз мардон бизӣ	29
Пур бигӯй, ёбӣ душман бешумор	30
Ту нодонию афсӯсо, ки худ доно ҳамадонӣ	31
Туро меғӯям, эй марди мусулмон	32
Дар баҳорон гар накиштӣ, чун хӯрӣ вақти хазон.....	33
Чун расад фасл хазон, аз гул намонад асар.....	34

Чу доне бар замин корӣ, туро ҳосил ҳамон бошад	35
Ба худ дорад агар шахсе кару фар	36
Ҳар кӣ дорад симу зар, ҳардамхаёлӣ мекунад	37
Ҳазор афсӯ си он тифлон, надонад қ адри тифлиро	38
Дур аз мардум кӣ тонад дар дилӣ ў чо гирифт?	39
Тору пуд з-олам набуду лек он Будгор буд	40
Бош, фарзандо, зи ҳикматҳои олий бохабар	41
Дур худро, эй писар, аз мому гуфтораш макун	42

Фасли дувум. ШАҲДИ МУДДАО. (Шеърҳо)

Хушпайқ адам	44
Ҳидоят	45
Раҳнамой	46
Қадри ризои модар	47
Тазодҳои зиндагӣ	48
Ҳайрат – самари олам	49
Ҳар лаҳзаи рӯзгор панд аст	50
Роҳи нури Хуршед	51
Маънии зиндагӣ	52
Ганҷи меросӣ	53
Азизи дил	55
Муаммои фалак	56
Беқадрии умр	57
Ба ёди модарам	58
Хез, модар!	59
Эҳтироми модар	60
Қиссаи воқеӣ	63
Масал	65
Масал	66

**Фасли сеюм. ПАЙЁМИ ПАДАР БАРОИ ФАРЗАНДОН
(Номаи насиҳату васият)**

Хосафарзанд. Барои духтарам Гулруҳсор	68
Фирӯзи талабдорам. Ба писарам Фирӯз	70

Ҳамноми модар. <i>Барои духтарам Нозиламоҳ</i>	73
Накӯ пиндор. <i>Барои писарам Баҳром</i>	75
Санҷиши умр. <i>Барои духтарам Гулафзо</i>	77
Нигини ангуштарӣ. <i>Барои духтарам Саврия</i>	79
Умеди оянда. <i>Ба писарам Бахтиёр</i>	81

Фасли чаҳорум. АШКИ ДИЛ. (Рубоӣ ва дубайтҳо).... 83

Нуралӣ Валӣ

МИЗОНИ ЗИНДАГӢ

(мачмӯаи шеърҳо)

Муҳаррири сафҳабандӣ *О. Раҳмонӣ*
Муҳаррири ороиш *Р. Шералӣ*

Ба матбаа 07.06.2018 супорида шуд.
Чопаш 12.06.2018 ба имзо расид.
Андозаи 60x84 1/16. Ҷузъи чопӣ 6.0.
Адади нашр 500 нусха.

Дар ҶДММ «Офсет-Империя» чоп шудааст.